

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Goniec Czesłochowski

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Cena prenumeraty: miesięcznie 3 mk. 60 fen., kwartalnie 9 mk. 00 fen. za odosłanie do domu dopłaca się 20 fenigów miesięcznie. Cena pojedynczego numeru 10 fenigów.

Ceny ogłoszeń: za wiersz petirowy jednosłpniowy na I kol. 1 mk. 50 fenigów, na II i III kol. 65 fenigów, na IV kol. 45 fenigów. Ogłoszenia drobne po 10 fenigów za wiersz.

Redaktor lub jego zastępca przyjmuje interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10 — 2 po poł. Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

Adres Redakcji i Administracji CZĘSTOCHOWA; ulica Pańsi Maryi Nr. 38. — Telefon Nr. 5

Polska Krajowa Loteria Klasyczna

R. G. O.

Warsz. wa, Kredytowa № 4.

Suma wygranych **6 milionów 440 tysięcy marek.**

Wielka wygrana; pół miliona marek.

Termin wymiany 29 maja.

Ciągnięcie 5-ej klasy od 1 do 25 Czerwca.

! Losy 5-ej klasy już są w sprzedaży !

Na każdej ćwiartce pieczęć z Orłem Polskim i napisem Rada Główna Opiekuńcza.

0445—

Ludowcy galicyjscy a reforma agrarna.

Czytamy w „Płacie” Klub polski Polskiego stronnictwa Ludowego już przed paru mietącami zajął się tą sprawą, tak dla naszego ludu ważną. W myśl klubowej uchwały, wzywającej reprezentantów politycznych wszystkich stanów i dzielnic polskich, aby przygotowali zaważas duhowi czasu odpowiadająca reformę agrarną, poseł Witos poruszył tę sprawę na komisji parlamentarnej Koła Polskiego. Przedstawiciele wielkiej własności zainteresowali się tem z początku bardzo żywo. Odbyła się w tej sprawie wspólna konferencja, w której z naszych posłów wzięli udział pp.: Witos, Bojko, Średniawski i dr. Bacas, ze strony zaś przedstawiciele wielkiej własności kółko posłów konserwatywnych z księciem Lubomirskim na czele. Konferencja ta nie doprowadziła do niczego, okazało się bowiem, że konserwatyści niebardzo jeszcze zdają sobie sprawę z tego, iż kwestja agrarna musi być uregulowana. Klub posłów ludowych zwrócił się następnie do psta Żemskiego, jednego z najwybitniejszych znawców sprawy agrarnej w naszym kraju, z prośbą, aby opracował projekt reformy agrarnej.

Koniec wojny w tym roku.

BERLIN 20 | 5. Kanclerz Rzeszy hr. Hertling udzielił przedstawicielowi gazety „Az Est” posłuchania, w którym wyraził przypuszczenie, że jest na tyle optymistą, iż spodziewa się końca wojny jeszcze w tym roku.

800,000 uciekinierów.

GENEWA, 20 | 5. Francuskie dzienniki donoszą, że liczba uciekinierów z obszaru Francji zajętej przez wojska dochodzi do liczby 800 tys. ludzi.

Nowe wojska amerykańskie. BAZYLEA, 20 | 5. Daily Mail* donosi, że wojska amerykańskie po 4 tygodniowym pobyciu w obozach koncentracyjnych przybyły na front. Będą one w pierwszych liniach użyte tylko w połączeniu z wojskami francuskimi i angielskimi.

Ostrzeliwanie Reims.

GENEWA, 20 | 5. „Matin” zgłasza: Nieprzyjaciel znowu ostrzeliwuje Reims, Ypern, Nancy i Verdun.

16 miliardów.

ROTTERDAM, 20 | 5. Rząd angielski zażądał od parlamentu kredytów wojennych w sumie 16 miliardów szylingów (!).

Zamknięcie portów.

GENEWA, 20 | 5. „Temps” donosi z Londynu. Zamknięcie portów wojennych nastąpi w końcu maja. Cytowany dziennik przypuszcza, że jest to w sprawie ważnych działań wojennych, które nastąpić mają na morzu.

105 zebrań pokojowych.

BAZYLEA, 18 | 5. Daily Mail* donosi, że w Anglii odbyło się 105 zebrań, na których żądane rychłego zawarcia pokoju. W samym Londynie odbyło się 13.

Unja Litwy z Saksonją.

KOLONJA 20 | 5. Do notatek dzienników o przewidzianej unji personalnej między Litwą a Saksonją dodaje „Köelnische Zeitung” z dobrze poinformowanego źródła, że taka unja jest postanowiona, ale w szczegółach jej nie zapadło jeszcze żadne postanowienie.

Konferencja neutralnych.

BERNO 20 | 5. „Berner Tagenacht” donosi, że ma się w najbliższych dniach odbyć konferencja państw neutralnych w Bernie na której ma być omawiana sprawa pokoju. W związku z tem turecki poseł wyjechał do Konstantynopola w celu otrzymania dokładnych wskazówek.

Chwila bieżąca.

— W Budapeszcie zostanie zaprowadzona z dn. 1 lipca cenzura filmów, które wykonywać będzie specjalna komisja. Celem tej cenzury jest czuwanie nad moralnością publiczną.

— Generał Maurice przyjął posadę wojskowego współpracownika „Daily Chronicle”.

— W Charkowie utworzył się polski bank akcyjny handlowo-przemysłowy z kapitałem zakładowym 2 ch milionów rubli.

Sprawozdawca wojenny „Az Estu” kreśli obraz stosunków, panujących na Ukrainie.

W układzie pokojowym Ukraina przyrzeka mocarstwom centralnym milion ton środków żywności, dotychczas otrzymano stamtąd 2000 wagonów.

Z Rumunii natomiast nadeszło 260,000 wagonów.

Co słychać nowego?

Zajęcie nowego zniwa na Węgrzech.

Węgierski minister aprowizacji ks. Windschraetz oświadczył, że dnia 20 b. m. pojawi się rozporządzenie w sprawie zniwa. Na mocy rozporządzenia ziarne zostanie zajęte po omłocie.

Zboże z Ukrainy.

Z transportów zboża ukraińskiego otrzyma Galicja przez namiestnictwo na razie 57 wagonów tygodniowo. Z tego miasta otrzymają 28 wagonów tygodniowo, czyli 4 wagony dziennie. Dla Krakowa i Lwowa przypadnie na razie po 1 wagonie dziennie.

Chili rekwirowuje okręty niemieckie.

Z Santiago-du-Chili donoszą, że rząd tamtejszy zdecydował się na sarkwirowanie stojących w zato-

kach chilijskich okrętów niemieckich na własne potrzeby, oraz do przewozu saletry i siarki do państw wojujących z Niemcami, oraz do państw neutralnych.

Nowi rekruci amerykańscy.

Senat amerykański w Waszyngtonie przyjął jednogłośnie nowy projekt, dotyczący rekrutacji w Ameryce i używania wojsk amerykańskich na wszystkich frontach bez osobnej uprzedniej uchwały.

Roznica wypowiedzenia wojny przez Włochy.

Dnia 24 maja odbędzie się w Rzymie wielka uroczystość z powodu upamiętnienia rocznicy wystąpienia Włoch po stronie koalicji. Francuska rada ministrów wyznaczyła ministra kolonii Henryka Simona do reprezentowania Francji.

Przed zmianą kursu narodowego w Chorwacji?

Zagrzebski „Obzor“ utrzymuje, iż w Chorwacji zanosi się na poważną zmianę całego dotychczasowego kursu politycznego. Zmiana ta polegałaby na tem, iż oficjalna polityka rządu krajowego chorwackiego przestałaby kokietować madziarów i stałaby się bardziej narodową i mniej ugodową.

Zgon.

W praskich „Narod. Listach“ poświęca dr. Jos. Pata sympatycznie napisany nekrolog zmarłemu pisarzowi serbko-łużyckiemu Jurj. Wingerowi, którego nazywane łużyckim Sienkiewiczem.

Obszerny feljton o historycznych powieściach Wingera, z których najpopularniejsze są „Hronow“, „Po-bitwie“ i „Tuchory“, wydrukował w „Wenkwie“ najlepszy znawca Łużyc, A. Czerny.

Czesi powinni wzorować się na polakach.

Pod powyższym nagłówkiem piszą w praskim „Wenkwie“, iż podczas, gdy we wszystkich szkołach polskich w Galicji uroczystość konstytucyjnej Trzeciego Maja obchodzona oficjalnie, studentom czeskim udział w manifestacji narodowej majowej surowo był zabroniony.

Legitymacja dla polaków w Rosji.

W „Dzienniku Poznańskim“ czytamy: Ponieważ do piotrogrodzkiego wydziału centralnego opieki nad polakami jędcami cywilnymi, wojennymi i administracyjnie zesłanymi, ciągle jeszcze napływają liczne telegramy i listy z żądaniem legitymacji, wydział centralny zwraca ponownie uwagę zainteresowanych, że wszelkie żądania tego rodzaju winny być skierowywane w pierwszym rzędzie do organizacji miejscowych, opiekujących się polakami zakordonowanymi, które ze swej strony zwracają się znowu do swych wydziałów okręgowych w Piotrogradzie. Moskiewie i na Syberji i dostarczają zainteresowanym karty rejestracyjne, a na podstawie wypełnienia kart, legitymacje. Wobec nawalu innych prac wydział centralny na korespondencję otrzymywaną w tej sprawie nie odpowiada, lecz przekazuje ją do załatwienia odnośnym wydziałom okręgowym.

Na wypadek, gdyby władze miejscowe czyniły polakom trudności z powodu nie otrzymania jeszcze legitymacji, należy im zwracać uwagę, że jędcy cywilni mają prawo korzystania z przyznanej przez rząd tymczasowej ulgi do dnia wydania prawa i że wniesienie prośby do organizacji miejscowej o wydanie legitymacji jest już prawnie wystarczają-

ce do wstrzymania zamierzonych przez władzę kreków w ograniczeniu swobody ruchów polaków jędców cywilnych.

Ks. biskup Bandurski w Budapeszcie.

Polonia w Budapeszcie obchodziła dnia 12 b. m. uroczystość 3 maja i Królowej Korony Polskiej. Kazanie w kościele na Kobanja wygłosił ks. biskup Bandurski.

Zwrot polskich pamiętek narodowych.

Pisma rosyjskie donoszą, że w najbliższej przyszłości ma rząd sowiektów ogłosić dekret o zwrocie Polsce wszystkich dzieł sztuki i zabytków kultury, wywiezionych i ewakuowanych z Polski od czasu pierwszego rozbioru Polski aż do chwili obecnej.

Syn największego poety ukraińskiego bolszewikiem.

Organ nowego rządu ukraińskiego w raża żywe ubolewanie, że syn największego narodowego poety ukraińców Kociubińskiego stał do niedawna na czele bolszewickiego ruchu na Ukrainie.

KRONIKA.

Z Jas. ej Góry.

Jakże odmiennym był przez dni ubiegłe widok Jasnej Góry. Dawniej podczas Zielonych świątek pod kieżtłom było p. no gwaru, bo zjazd był wielki i nawiły wiernych ogromny. Cały rynek Jasnogórski zalegały furmanki z owyprzezanymi końmi; tu i ówdzie na placu, w dziedzińcach ul. Kamienic i św. Barbary biwakowały gromady pańników. Kościół wiełki i kaplica N. Marii Panny przepelnione i dziedzińce klasztorne jak obozowisko.

Na wałach oł. litanje i śpiewy. Nizej murów gwar niemiłkający pośród kramów, oświetlonych do późnej nocy.

O zmierzchu na szczycie wieży krzyż, oświetlony tysiącem świateł, widny na wiele wiorst zdaleka...

W tym roku jakaś różnica, jaka cisza i pustka! kilkanaście zaledwie welników z pod Jaskrowa i okolicznych wiosek, trochę czestochowian w niezbyt wypełnionej bazylice. Na wałach gromadki, na placu nieliczne kramiki.

Nawet typowych dziadów już niema.

Wieża zamknięta, ciekawe oko z wałów tylko sięga w dal, dostrzegając tylko na widnokręgu porozrucaane domki. Ożywienie panowało jedynie w pierwszy i drugi dzień świąt do południa.

Odroczenie zjazdu Stow. Kupców Polskich.

Komisja Zjazdowa Stow. Kupców Polskich komunikuje, iż z powodu trudności komunikacyjnych wyznaczony na 2 i 8 czerwca b. r. Zjazd Stow. Kupców Polskich zostaje odroczone do 15 i 16 września b. r.

W myśl powyższego deklaracje zjazdowe, zamówienia na hotel oraz wnioski zawodowe na zjazd winny być przez pp. uczestników zjazdu nadesłane do dnia 15 sierpnia b. r. pod adresem: Warszawa, Szkołna 10, Komisja Zjazdowa Stow. Kupców Polskich.

Jednocześnie pp. uczestnicy zjazdu są proszeni o wczesne poczynienie starań celem uzyskania przejazdu do Warszawy, ewentualnie o zwrócenie się do komisji o wyjednanie ułatwień przejazdowych do dnia 15 lipca r. b.

Do Szanownego Nauczycielstwa Polskiego.

Blżej jak innym znaną jest Nauczycielstwo Ludowemu niedola dziecka polskiego. By mieć możność choć w drobnej części ulżyć tej niedoli, urządzamy i w r. b kwestę pod hasłem „RATUJMY DZIECI“.

Organizacje miejscowe z ramienia Rady Głównej Opiekuńczej zwrócają się z gorącym wezwaniem do Nauczycielstwa o współudział w organizacji kwesty, a my ze swojej strony pozwalamy sobie na łamach „Gońca“ wyrazić przekonanie, iż ci, co sami, pozostając w ciężkich warunkach materialnych, przez pracę swoją dla dusz i umysłu dzieci polskich, kładą podwaliny pod przyszłą lepszą dolę ludu polskiego, nie odmówią również udziału w pracy dla uratowania samych istnień dzieci polskich.

Komisja Kwesty Ogólnokrajowej p. h. „Ratujmy Dzieci“.

Na urlopy.

Z powodu świąt przyjechała z Prus na urlopy większa liczba robotników, pracujących w tamtejszych zakładach przemysłowych.

Z przedstawienia dziecięcego.

Załączając poniżej sprawozdanie kasowe z przedstawienia dziecięcego na rzecz ochrony im. Królowej Jadwigi. Zarząd Sekcji Przeciwwzbrańczej składa za pośrednictwem „Gońca“ najserdeczniejsze podziękowanie przedewszystkiem ks. Niedźwiedziemu za łaskawe udzielenie sali teatralnej, oraz całemu Sz. Duchowieństwu za życzliwe poparcie, p. W. Miłaczewskiemu za staranną reżyserję, W. P. Kotowskiej za chętne i bezinteresowne urozmaicenie programu udatną deklamacją; Paniom ochroniarcom Michotkowej i Giempkównie, które z własnej inicjatywy podjęły tak wielką a pełną pomysłowości pracę nad przygotowaniem dzieci do występu, poświęcając na nią wolne od obowiązkowych zajęć chwile, szan. publiczności, oraz tym wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do powodzenia przedstawienia.

Równocześnie, ponieważ z wielu stron dochodzą nas głosy, domagające się powtórzenia widowiska, zawiadamiamy, że będzie ono powtórzone w tej samej sali w dniu 25 b. m. o godz. 4-jej po poł. Zarząd.

DOCHÓD:

Za programy	mk. 22.68
za bilety	„ 430.95
z ofiar	„ 19.50

Razem mk. 473.13

ROZCHÓD:

Oświetlenie sali	mk. 10.—
Pozwolenie 2 razy á 3	„ 6.—
Reżyserja	„ 25.—
Charakteryzacja krasnoludków	„ 30.—
Orkiestra	„ 40.—
Kostjumy bibułkowe	„ 45.75
Ludziom za ustawienie dekoracji	„ 10 — 166.75

Czysty zysk mk. 306.38

Ze szpitala.

W dniu wczorajszym w szpitalu N. Marii Panny przebywało na kuracji 29 mężczyzn, 22 kobiety, 22 dzieci, razem 79.

Szkoło zamiast mosiądza.

Ciężarki ze szkła zaprowadzone być mają w miejsce mosiężnych. Chodzi tu przeważnie o małe ciężarki (funty) 50-gramowe, 100 gramowe i 200 gramowe.

Sprawozdanie.

Sprawozdanie z przedstawienia dziecięcego w „Ognisku“ na Bezdomne Dzieci w dniu 8 maja 1918 r.

Przychód:

Za bilety wejścia mk. 340,28

Rozchód:

Służbie teatralnej i drobne wydatki „ 19,50

Czysty dochód mk. 320,78

Wszystkim rowieśnikom swoim, ich rodzicom i opiekunom, którzy obecnością swoją na przedstawieniu poparli pierwszy nasz występ, jak również tym wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do zorganizowania tego przedstawienia przesyłają serdeczne słowa podziękia.

Bezdomne dzieci.

Listy do Redakcji

Szanowny Panie Redaktorze!

Na artykuł „Co to znaczy” z dnia 18 maja 1918 r. wyjaśniam:

1. Skasowane wejścia do parku nie zostaną przywrócone, jako niezbędne.

2. Co do niewpuszczenia do parku Staryca wózków, to rozporządzenie to nadzoru parkowego zostanie zmodyfikowane do granic możliwych, wskazać jednak musimy, że wózkami publiczność nieusztygła ogrodzenia przy klombach i jest głuchą na wszelkie w tym względzie uwagi i prośby, jednakże co będzie możliwe zrobi się, aby wózki w parku miały wyznaczone miejsca i to pod warunkiem, że rodzice wezmą na siebie odpowiedzialność za nieporządek, jakie bezceremonjalnie robią, rozwieszając brudną bielizną na ławkach i t. p.

3. Co do niewpuszczenia przez stróża parkowego kilkorga dzieci, to pod tym względem musi być stróżom pozostawione prawo usuwania niesfornych, a tłumaczenie sobie takiego faktu przez autora artykułu, iż jedynym powodem była tu uboga rodzina, jest tak dowolne i tak stronne, iż nie zasługuje na dalsze omawianie.

Zopatem jeszcze uwag kilka:

Autor artykułu posiada bardzo dużo tupetu i pewności siebie: bezapelacyjnie nazywa „bezsensownymi” rozporządzenia Zarządu plantacji i przyrównywa, panując w tej dziedzinie w Częstochowie stosunki do „krajn zamieszkałych przez ludogadów” (??). Pozwolę sobie zaznaczyć, że niekoniecznie to, co uważa autor artykułu za bezsensowne, musi być istotnie takim, aferowanie tego rodzaju wyroku uprawna do wniosku, że samowładny sędzia — autor na bardzo małą tknięcie o sensie, a jeszcze mniejsze o takcie i skromności.

Czyby na przyszłość nie było właściwsze najpierw poinformowanie się w Magistracie, zanim się publicznie pod jego adresem nieuważadłonie zarzuty drukuje.

Z poważaniem

Nadburmistrz Dr. J. Marczewski.

Wiadomości z okolicy Częstochowy.

Koresp. wł. „Gońca Częstoch.”

CHRZASTÓW. Znalezienie pałacu. Skradzione przed dwoma tygodniami pasy z młyna znalezione za wyjątkiem kilku. Domniemanych sprawców kradzieży oadzono pod kluczem.

Dostawa zboża. Władze powiatowe wydały ogłoszenie, w którym zaznaczają, że każdy kto odstawi zboże w ilości do 100 centnarów otrzyma 3 funty cukru bezpłatnie i kwit uprawniający do nabycia wiadra spirytusu po taniej cenie.

KONIECPOL. Przedstawienie. W dniu 26 b. m. grono miejscowych amatorów odegra „Ostatnie dwa ruble”, „Chłopcy arystokracji” i „Wesele Zosi”. Czysty dochód przeznaczony jest na Bibliotekę.

Biblioteka. Wkrótce otwarta zostanie w Koniecpolu Biblioteka i czytelnia. Składki razno napływają.

Letnie mieszkania. Seiągnęto już tutaj nieco letników to też trudno o mieszkanie.

BLACHOWNIA. Przedstawienie amatorskie. W niedzielę dn. 19 bm. zespół amatorów miejscowych odegrał „Przerwaną pieśń” i „Najnowsze zaloty”. Amatorzy wywiązali się z zadania dość dobrze, to też liczenie zebrana publiczność obdarzyła grających hucznie oklaskami. Najlepiej wypadły role: Maryni, Klary, Kuby oraz Janika.

Zbliża i zdaleka.

Tragiczna śmierć przemytnika słoniny.

Ubiegłego tygodnia na dachu wagonu poełgą osobowego na stacji w Działdowicach w Galicji znaleziono

Czcigodnemu ks. Niedźwieckiemu, Członkiniom i Członkom Drużyn Spiewających Stow. Kupców Polskich, a w szczególności Zarządowi tychże Drużyn, p. E. Makoszy, Urzędnikom fabr. Peltzerów i wszystkim Krewnym, Przyjaciółom i Znajomym, którzy oddali ostatnią przysługę najukochańszym nam zwłokom

Zofji Baronówny

lub słowa współczucia nadesłali, składa z głębi zbolełego serca

serdeczne podziękowanie

pozostała Rodzina.

BANK HANLOWY W WARSZAWIE, ODDZIAŁ W CZĘSTOCHOWIE

ogłasza niniejszem, że, na skutek polecenia **Ministerjum Skarbu**, termin rejestracji walorów rosyjskich przedłużonym zostaje do dnia 31. b. m. włącznie.

0143—

szczętki mózgu. Niko jednak tego nie mógł wyłomaczyć. Dopiero później nadeszedł telegram z Oświęcimia, że obok toru kolejowego znaleziono zwłoki mężczyzny z rozbitą czaszką. Śledztwo wykazało, że nieszczęśliwym, był nadkonduktor N. z Morawskiej Ostrawy, który chciał przewieźć sioninę z Galicji na zachód, a będąc się ścisłej kontroli na granicy, wyszedł ze swoim towarem na dach wagonu. Koło Oświęcimia rozbił głowę o most, którego nie zauważył, będąc zwróconym tyłem w kierunku jazdy.

Przeciw podbijaniu cen.

Ministerstwo austriackie sprawiedliwości wysłało do sądu rozporządzenie na podstawie paragrafu 47 przepisów o podbijaniu cen, ażeby policja lub powiatowe władze niemieckie trzymały pod dozorem policyjnym handel, skazując sądownie za podbijanie cen.

Celem ścisłego stosowania tego rozkazu sądy mają zawiadamiać odnośną policję o każdym wyroku w podobnych sprawach.

Przed strajkiem dziennikarzy czeskich.

Związek dziennikarzy czeskich odbył w Pradze wspólne narady, których przedmiotem było nowe uregulowanie stosunków materialnych dla redaktorów. Związek jest zdecydowany w razie niespełnienia przez wydawców jego uzasadnionych postulatów rozpocząć strajk generalny.

Kichanie w teatrze.

W teatrze w Katowicach jakiś swawolnik nasypał podczas przedstawienia proszku wywołującego kichanie. Skutek żartu był ten, że niemal wszyscy goście kichali podczas przedstawienia. Dyrektor Herrfeld wyznaczył 1000 marek nagrody za wyśledzenie sprawy.

Orkiestra na wieży.

Zorganizowana w Mrzygłodzie straż ognia ochotnicza liczy obecnie 80 członków. Przez cały miesiąc maj na wieży kościelnej, z której już zdjęto zarekwirowane dzwony, orkiestra strażi ogniowej grać będzie pieśni religijne.

Prasa prowincjonalna.

P. Wojciech Baranowski, szef biura prasowego rady ministrów, wrócił z objazdu pism prowincjonalnych. Zwiedził miasta Piotrków, Sosnowiec, Kielce, Radom i Lublin.

Następna podróż do miast pozostałych, w których wychodzą pisma prowincjonalne, nastąpi niebawem. Zapytany o wrażenia mówi:

— Ogólne wrażenie jest pod względem ideowo-moralnym pomyślne. Znaczna większość prasy pro-

Taksa cen w gabinecie lekarza Dentysty Stefana Barylskiego

ul. Panny Marji 49.

Wszelka porada bezpłatnie

Wyjęcie zęba 2 m.

„ bez bólu 4 m.

Plomba cementowa lub

międziana z leczeniem 6 m.

Plomba srebrna lub

porcelanowa z leczeniem 8 m.

Ząb sztuczny w kauczuku 12 m.

Korona 35 m.

440—

wincjonalnej w Polsce hołduje zdrowym tendencjom państwowym i społecznym; dążenia wicherzycielskie lub niewczesny a chorobliwy „idealizm” w rzadkich tylko spotyka się wypadkach.

Dużo gorzej przedstawia się strona organizacyjno-moralna bytu prasy polskiej na prowincji.

Występują tu wszystkie trudności wywołane przez warunki wojny, a więc przedewszystkiem, brak papieru—brak komunikacji—luki w otrzymywaniu wiadomości z centrów życia. Cenzuralne skrępowania dalej. Wreszcie prasa ta musi walczyć stale z brakiem sił publicystycznych na prowincji.

Znaczenie prasy prowincjonalnej wobec stałego kontaktu centrów mniejszych życia publicznego; jest stolicznym ogniskiem, co jest skutkiem kolejowych i pocztowych utrudnień, znaczną w ostatnich czasach wyrosło — kończył p. Baranowski.

A więc prasa prowincjonalna stała się dziś walorem nader cennym, którego kurs, należy podnieść w interesie o czystego zdrowia i siły.

Kto nie prowadzi rachunków ze swoim sumieniem, ten jest kiepskim gospodarzem.

Kto ma czyste sumienie, ten nie boi się sądu i adwokata.

Rozmaitości.

Krokodyle mięso.

Trudne warunki żywnościowe w czasach obecnych zmuszają do wyszukiwania coraz to nowych środków wyżywienia ludności.

W Ameryce do przysmaków zalicza się teraz mięso krokodyla. Potrawę z niego przyrządzane mają podobno smak, przypominający wieprzowinę i ryby zarazem. Używa się zarówno gotowane, jak i pieczone. Jaja krokodyla też znajdują zastosowanie, a w smaku są — jak twierdzą spożywczy — przewyborne.

Z racji tego na półwyspie Florydzie i nad rzeką Mississippi urządzone są olbrzymie obławy na krokodyla i skrzętnie poszukiwane są ich jaja.

Humor i Satyra.

W garkuchni na ulicy Ogrodowej.

Gość: Co to za przysmaki daje się ludziom?... To nie żadna kaczka, to chyba potrzebuje być psina!

Gospodarz: Co pan ma pretensję panie Szpiegelwand, przecież jest napisane wyraźnie na szyldzie „Psiekąski”...

W ocherze.

Uczeń: Co to znaczy, co stoi napisane w Biblii, że Mojżesz rzekł do żydów na puszczy: „Odzież twoja nie zwietrzała na tobie, a noga twoja nie nabrzmiała — oto już czterdziści lat”.

Rebe: Oczywiście panował tam straszny pasek na manufakturę i obuwie...

Imozej zrozumiała.

Szła drogą pijana stara baba. Obok stawali cieśle dom, a mieli dwie pily: stara i nową. Jeden pyta drugiego:

— Gdzie stara pila?
A baba rozgniewana woła:
— A wam co do tego? Gdsiem pila, tom pila, alem zapłaciła.

W ozy półtoraczne ciężkie do sprzedania Jasnogórka 38 Szczeciński

Haliów poleca świadczącym wystawę bżów codziennie slynę „mleko smietankę [na filiżanki takoi i smarowidło icombacherową (kompot) Delikatna balinowski na porcje 0148-

Teatr „**PARYSKI**” ul. Panny Marji № 19

Program od wtorku 21-go do piątku 24-go maja r. b. włącznie.

JUDYTA SIMON

Wielka tragedia życiowa w 5-ciu aktach z życia żydowskiego.

NAD PROGRAM: **LEKARSTWO na NIEŚMIAŁOŚĆ** komedie.

Anonol Najpiękniejsza w świecie gwiazda kinematograficzna

FERN ANDRĄ

wkrótce ukaże się w przepięknym dramacie towarzyskim

Gdy struny duszy zamilkną.

Muzyka: Sekstet Artystyczny
Szczegóły w programach

Ceny miejsce zwykłe.

Dla dzieci wejście wzbronione.
Bufet cukierniczy przy teatrze.

Teatr „**ODEON**” ul. Panny Marji № 27.

Program od niedzieli 19-go do środy 22 maja

Sensacja! słynna artystka warszawska

Tylko 4-ry dni!

Sensacja!

MIA MARA

dziś występuje w pierwszym wielkim 5-cto aktowym dramacie:

PRZYSIĘGA HALKI

Akcja dramatu odbywa się na Ukrainie.

NAD PROGRAM: **PRECZ z OBUWIEM** Aktualna komedia duńska.

Orkiestra koncertowa pod kierunkiem AL. SALZBERGA.

Bufet cukierniczy przy teatrze.

Dla dzieci wejście wzbronione. Ceny miejsce zwykłe. Szczegóły w afiszach i programach.

Największe Szanse

Zatwierdzone przez Departament Skarbu Królestwa Polskiego

Polska Krajowa Loteria Klasyczna

R. G. O.

Suma wygranych w V-jej klasie **4,785,000** marek wielka wygrana

500,000 marek

Ciągnięcie od 1 do 25 Czerwca rb.

Cały los

do klasy V kosztuje

TYLKO 140 marek.

w Głównej Kasałce na Częstochowie

u **R. Pruszkowskiego**

u Panny Marji № 28.

Pierwszy w Częstochowie chrześcijański skład, kupuje i sprzedaje różnego rodzaju meble, pianina, maszyny do szycia i t. p. po cenach umiarkowanych, oraz poleca całkowite umeblowanie, sypialni, stołowych, i t. p. ul. Panny Marji 73. obok parku. 418-

Dom pigłowy do sprzedania przy ul. Nowomiejskiej Nr. 2 obok fabryki Zaks'a; wiadomość na miejscu. 471-

Ofiary.

Zamiast kwiatów na grób s. p. Zofii Baronówny Koleżanki ze szkoły muzycznej p. L. Wawrzyńcowa składają na biedne dzieci Mk. 1600 kwit 269.

DOKTOR Paweł Broniatowski w CZĘSTOCHOWIE ul. Panny Marji № 21. Choroby skórne weneryczne i dróg moczowych. Ordynuje: od 9-12 rano i od 4-7 p.p. Panie od 12-1 po południu. 807-

LEKARZ-DENTYSTA Artur Broniatowski w Częstochowie ul. Panny Marji № 8. Leczenie, plombi, wyjmowanie zębów bez bólu. Laboratorium zębów sztucznych. Przyjmuje od 9-1 i 3-7 wiecz. Ceny bardzo przystępne.

Pokój do wynajęcia umeblow. frontowy z osobnym wejściem elektrycznym oświetleniem może być z całodziennym utrzymaniem Kofoluski 13 m 8. 503-

Sprzedam wytrzymałą Wiad, Ulisa św Barbary Nr. 4 Ottó. 501-

Pozostawiono dn. 19 wieczorem w parku 3 maja na ławce książkę treści prawnej, łaskawy znalazca zechce odesłać do Wydziału hipotecznego Szkoła 3 za nagrodą. 0144-

Sprzedam dom Zawodzie ul. Teofila 2 Mi chał Swojaniak. 501-

Młoda samotna kobieta pragnie zająć się gospodarstwem domowym może być na wyjazd. Oferty w Gońca dla „Samotnej.” 479-

DOKTOR Romuald Broniatowski powrócił do Częstochowy, ul. Panny Marji № 8. 409- Choroty chirurgiczne i kobiece. Przyjmuje od 4-6 po poł.

! TERAZ ! Wyjdzie z Koła LOTERJI R. G. O. 4.785.000 marek w tem premja 200.000. — I wygrana 300.000. I wygrana 100.000. — II 75.000. I wygrana 40.000. — I 25.000. i wiele innych. Losy do nabycia na stałe, oraz na dniówki, w Składzie win **K. Krakowieckiego** ul. Panny Marji 24. Ciągnięcie 5-jej klasy od 1 do 25 Czerwca. 484-

Znaleziony woreczek damski odebrać można. Gońca. 500-
60 marek złoty pierścionek i kluczek sklepowy wraz z torebką na ławce w parku 3 maja pozost. wioną, uprasza się znalazcę o zwrot za nagrodą do Gońca. 500-

Redaktor i Wydawca **F. D. Wilkoszewski.**

Obdito we własnych zakładach drukarskich „Gońca Częstochowskiego”